1842

LEEUWARDER COURANT.

DINGSDAG den 20 DECEMBER.

NOTIFICATIE.

De Staatsraad, Gouverneur van Vriesland;

Gezien de missive van Zijne Excellentie den Opperhoutvester, van den 23 November 1842, no. 14, aangaande de sluiting der groote Jagt;

Gelet op de deliberatien van Heeren Gedeputeerde Staten omtrent dit onderwerp;

Brengt, bij deze, ter kennis van de daarbij belanghebbenden, dat, achtervolgens de bepaling door Zijne Excellentie den Opperhoutvester voornoemd, met overleg der Provinciale Staten, vastgesteld, de groote Jagt, met den 15 December 1842, zal zijn gesloten.

En opdat deze kome ter kennis van een iegelijk die daarbij eenig belang heeft, zal dezelve, op de gebruikelijke wijze, in deze Provincie, worden afgekondigd en aangeplakt.

Leeuwarden, den 8 December 1842.

De Staatsraad, *Gouverneur*,
VAN SIJTZAMA.

De middelprijzen van de *in-* en *uitlandsche Tarwe* en *Rogge*, waarnaar de zetting van den prijs van het *Tarwe-* en *Roggebrood* moet worden geregeld, zijn op de markt van Vrijdag den 16 December 1842, te *Leeuwarden*, geweest als volgt:

Van de *Tarwe* per mudde . . . . *f* 9,16.
Van de *Rogge* per last . . . . - 201,00.

Leeuwarden, den 17 December 1842.

De Staatsraad, *Gouverneur van Vriesland*,
VAN SIJTZAMA.

BEKENDMAKING.

Burgemeester en Wethouders der stad Leeuwarden.

Gelet op art. 21 en eenige volgende der wet op de Nationale Militie, van den 8 Januarij 1817.

Brengen bij deze, ter kennis van de belanghebbenden, dat zij, die bij de Nationale Militie reeds werkelijk voor zich zelven dienen en gedurende dit jaar, overeenkomstig de bepalingen, vervat in art. 91 en 94 van gemelde wet, of latere verordeningen, hetzij door het overlijden van een' Vader of wel Moeder weduwe zijnde, of door eene plaats gehad hebbende Regterlijke separatie of echtscheiding der ouderen, of eindelijk door het overlijden van een' Broeder of Broeders, regt op vrijstelling hebben verkregen en op dien grond ontslag verlangen, zich ter bekoming van hetzelve, voor zoo verre de voor deze Stad in dienst getredenen betreft, voor den 5 Januarij 1843, in geschrifte, met overlegging van de bewijzen, ingerigt volgens de wet en de deswege gegevene voorschriften, aan het Bestuur dezer Stad moeten aanmelden.

Verder wordt aan de belanghebbenden kennelijk gemaakt, dat van die adressen of aanvragen óm ontslag, tot het doen van welke, evenzeer als de manschappen zelve, ook hunne Ouders, Voogden, Curators en Gemagtigden bevoegd zijn, welke vóór den 5 Januarij 1843 niet zijn ingekomen, of waarvan de bewijsstukken niet in behoorlijke orde zijn bevonden, voor dat jaar, geen gebruik kan worden gemaakt, en het verzochte ontslag alzoo niet kan worden toegestaan.

En opdat zulks kome ter kennis van ieder dien het aangaat, zal deze worden afgekondigd en aangeplakt, waar zulks binnen deze Gemeente te geschieden, gebruikelijk is.

Leeuwarden, den 10 December 1842.

Burgemeester en Wethouders voornoemd,
VAN BOELENS.
Ter ordonnantie van dezelven,
M. S. DE WAL.

FRANKRIJK.

PARIJS, *den* 12 *December*. De overgave van Barcelona heeft alhier veel kalmte verwekt. Nadere tijdingen uit die stad zeggen, dat alles rustig is. De schade is verschrikkelijk. *Espartero* bevond zich met den minister van oorlog en met den staf te Sarria. Men wil, dat hij den 5den ook te Barcelona zoude binnen trekken. De dagbladen verschijnen nog slechts half, door dien vele werklieden gewond zijn. De *Constitutionel* van Barcelona van den 6den bevat verscheidene bevelschriften van den generaal *van Halen*, waarvan wij er een paar zullen opnemen:

„ Op den morgen van dezen dag heeft deze stad zich wederom aan het wettig bestuur onderworpen. De bewerkers en de voornaamste medepligtigen van deze schandelijke verleiding, die het district en de geheele bevolking hebben in angst gebragt, zullen veroordeeld worden, en de gestrengheid der wet zal op hunne hoofden nederkomen. Het nijvere Barcelona zal, zoo als ik hoop, niet meer het tooneel van bloedende gevechten zijn, de wet zal niet meer met voeten getreden, noch het wetboek in de slijk vertrapt worden.

„ De goede gezindheid der Cataloniers zal de kuiperijen der partijen, die hun geluk willen benadeelen, en die, verblind door eerzucht, het dispotisme door regeringloosheid willen doen vervangen, verwerpen. Neemt u allen, Cataloniers, wel in acht tegen de verleiding en het wantrouwen; rekent op den ijver van uwe autoriteiten en in het bijzonder op dien van uwen kapt. generaal.".

„ *Barcelona*, *den* 4 *December*. „ *Graaf* DE PERACAMPS."

„ BANDO "

„ 1°. De militairen van eiken graad, de zeelieden en de burgerlijke ambtenaren, die aan de revolutionaire Junta gehoorzaamd hebben, zullen zich bij hunne respectieve hoofden aanmelden.

2°. Gemelde personen zullen door eene militaire commissie veroordeeld worden.

3°. Personen in art. 1 gemeld, die zich niet zullen aanmelden, zullen gefusilleerd worden.

4°. Dezelfde straf is gesteld op de huisheeren, die aan zulke personen schuilplaats zullen verleenen.

5°. De militairen van elken graad, die, zonder deel aan den opstand genomen te hebben, na den 24 November, dag, waarop de revolutionaire Junta aan allen autorisatie heeft verleend, de stad te verlaten, in de plaats zijn gebleven, zullen zich aan hunne respective hoofden voorstellen.

6°. De personen in voorgaand artikel vervat, zullen van hunne graden vervallen zijn, behalve zij, die kunnen bewijzen, dat zij in de onmogelijkheid zijn geweest de stad te verlaten."

„ *Barcelona*, *den* 5 *December*." „ *Graaf* DE PERACAMPS."

— Met den *Phocéen*, die in den nacht van 10 op 11 dezer te Marseille is aangekomen, heeft men berigten uit Barcelona tot den 9den, welke, volgens de dagbladen van Marseille, als volgt luiden: Het stadhuis, het hospitaal en een zestigtal huizen zijn door het bombardement geheel vernield. Men telt een honderdtal dooden. *Zurbano* wandelt rustig door de stad; hij heeft reeds 300 insurgenten doen in hechtenis nemen. Eergisteren heeft hij eenen kapitein der linietroepen, welke met de insurgenten gemeene zaak had gemaakt, doen fusilleren. Elken dag hebben er eenige strafoefeningen plaats. Bij eene proclamatie is aangekondigd, dat gefusilleerd zullen worden alle uitgewekene ingezetenen, welke binnen drie dagen niet naar de stad zullen zijn teruggekeerd. De inwoners keeren dan ook met den meest mogelijken spoed terug. Al de Franschen, welke naar de oorlogschepen de wijk genomen hadden, zijn wederom aan wal.

— De brieven uit Madrid melden, dat de door het gouvernement tegen Barcelona genomene maatregelen algemeen worden gelaakt. Men houdt zich met niets anders bezig, ofschoon zonderlinge geruchten in omloop zijn. Er wordt gesproken van ministeriële wijzigingen, van afzetting van hooge militaire autoriteiten. Uit dit alles blijkt intusschen, dat niets met zekerheid bekend is, en dat veel ongerustheid onder de gemoederen heerscht.

NEDERLANDEN.

'sGRAVENHAGE, *den* 13 *December*. In de zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal van heden, opening ten half twaalf ure. Door de commissie tot de verzoekschriften wordt rapport uitgebragt op twee requesten van gemeentebesturen in Limburg, houdende bedenkingen tegen art. 20 van het onlangs met Belgie geslotene traktaat, inzonderheid voor zoo verre betreft de grensbepaling. Na eenige discussie is besloten beide rapporten te doen drukken en dezelve ook aan Z. Exc. den minister van buitenlandsche zaken te verzenden.

Daarna hebben de beraadslagingen een' aanvang genomen over het gewijzigd ontwerp van wet, bepalende de verandering van art. 12 der wet op de regterlijke organisatie en het beleid der justitie.

De heeren *van Nes*, *Mutsaers*, *Romme*, *Uitwerff-Sterling*, *van Panhuijs* en *Enschede* spreken tegen de voordragt. De heer *de Man* ziet er eene afwijking van de gelijkstelling der regterlijke ambtenaren, in paragraaf 1 van art. 184 der Grondwet opgenoemd. Hij treedt in een onderzoek van de 3de paragraaf der Grondwet, waarop de regering deze afwijking vooral laat rusten. Deze laatste zinsnede handelt van het geval, dat een regter voor een' *bepaalden* tijd tot die bediening is geroepen. Vergelijkt men die uitdrukking met art. 113 der Grondwet van 1814, uit welke de tegenwoordige bepaling grootendeels is overgenomen, dan vindt hij geene vrijheid, om den geest van de Grondwet te miskennen. Hij komt tot de slotsom, dat de eindbepaling van het tegenwoordig art. 184 niet toepasselijk is op de *voor het leven* aangestelde ambtenaren, in de eerste paragraaf van dat artikel opgenomen. Het tegendeel van de bedoeling, door de regering aan dat artikel gehecht, ligt duidelijk voor oogen. De Grondwet wil, dat *geen* regter gedurende den bepaalden tijd zijner bediening van zijnen post *mag worden* ontslagen dan op regterlijk vonnis of op eigen verzoek.

Het hoofddoel van de zinsnede is dus, te bekrachtigen, te versterken het beginsel van onafzetbaarheid des regters.

Bij paragraaf 2 is aan de wet overgelaten te bepalen den tijd van duur der bediening; dit wilde men ten opzigte van sommige regterlijke ambtenaren aan de wet toelaten. Maar *dit* moet vast staan, *dit* wilde men aan de wet niet overlaten, de regters moesten gedurende den tijd van bediening niet eigendunkelijk kunnen worden ontzet. Om hen tusschentijds te kunnen ontslaan, wilde men, zou zulks op eigen verzoek of regterlijk vonnis moeten gevorderd worden.

Maar de bekrachtiging, die versterking van het beginsel van onafzetbaarheid had men met opzigt tot de 1ste zinsnede van art. 184 niet noodig; ten opzigte van de daar benoemde ambtenaren handelde men even zoo, als men bij art. 200 ten opzigte van de rekenkamer gehandeld had.

De Grondwet liet hier, evenmin als dáár, de tijdsbepaling aan de wet over; zij bepaalde zelve dien tijd, namelijk dien van het leven, en hiermede was zelfs de mogelijkheid van een *tusschentijds*, eigendunkelijk ontslag, uitgesloten. Het verbod in de 3de zinsnede voorkomende, is ten opzigte dezer voor het leven aangestelde ambtenaren even onnoodig, even ongepast als het dit bij art. 200 zou geweest zijn. Alleen werd hier, even als bij de rekenkamer, door de Grondwet stilzwijgend het vermogen voorondersteld tot ontslag, wanneer de *ad vitam* aangestelde ambtenaar dit zelf verzocht, of buiten staat is, langer te voldoen aan de voorwaarde zijner aanstelling.

De sprekers meenen, aldus den zin en de strekking van de 3de alinea van art. 184 te hebben aangetoond, bepaaldelijk dat dezelve niet slaat op de eerste, maar alleen op de 2de paragraaf van art. 184; dat derhalve vervalt het argument der regering, die de ontzetting door den Koning, van *ad interim* aangestelde ambtenaren van het parket wil gronden daarop, dat in die 3de paragraaf alléén van het ontslag van regten gesproken wordt.

Eenmaal aangesteld, staan ook de *ad interim* benoemde leden van het parket met alle soortgelijke regterlijke ambtenaren volkomen gelijk.

Die gelijkheid nu verbreekt de voorgedragene wet, want zij regelt de wijze van ontslag voor beide verschillend; de spreker mag daarom die wet niet aannemen, wanneer hem de onjuistheid zijner redeneringen niet wordt aangetoond.

De heeren *van Golstein*, *Nederburgh*, *van Akerlaken* en *den Tex* beschouwen het ontwerp aannemelijk. Ambtenaren van het openbaar ministerie kunnen, volgens den geest der Grondwet, niet met regters gelijk gesteld worden. Hij wederlegt verschillende bedenkingen, tegen het ontwerp gemaakt, en doet zien, dat, wanneer de voordragt mogt worden verworpen, het tegenwoordig art. 12 der wet op de regterlijke organisatie en de beginselen, die het bevat, in stand worden gehouden. Ook de heer *Luijben* vereenigt zich geheel met het beginsel der wet. Hij betreurt echter de wijdloopige procesorde, bij dezelve voorgeschreven, die tot nuttelooze langwijligheid en enorme kosten zal leiden. Het ontslag echter aan de ambtenaren van het openbaar ministerie te verleenen, ingevolge als dit bij het ontwerp is voorgedragen, levert hem geene waarborgen op voor willekeur. Hij zal uit dien hoofde tegen de wet stemmen, indien zijne bedenkingen niet worden opgelost.

De heer *Tromp* keurt de beginselen, waarop dit ontwerp gegrond is, in allen deele goed. Het kan toch nooit de bedoeling van de stellers der grondwet geweest zijn, dat de regters of ambtenaren, die voor hun leven zijn aangesteld, tot den laatsten ademtogt hunne betrekkingen moeten blijven vervullen, zelfs dan wanneer zij physisch of moreel niet meer in staat zijn, hunne betrekkingen naar eisch waar te nemen. Zijns oordeels stelt art. 184 § 3, juist een onderscheid daar, tusschen regtsprekende ambtenaren en ambtenaren van het openbaar ministerie. Tusschen die grondwettige bepaling en deze voordragt, bestaat de meest mogelijke overeenkomst. De regterlijke ambtenaar heeft van deze wet niets te vreezen. De gevallen van ontslag of ontzetting, zijn eer te bekrompen, dan te uitgebreid. Hij zal voor het ontwerp stemmen.

Het vervolg der beraadslagingen wordt bepaald op morgen ochtend ten 11 ure.

Van den 14*den* In de zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal van heden, zijn de beraadslagingen voortgezet over het ontwerp van wet, *bepalende de verandering van art.* 12 *der wet op de Regterlijke Organisatie en het beleid der Justitie.*

Nog twaalf leden hebben heden over dat ontwerp het woord gevoerd.

Voor hebben gesproken de heeren *Mensø*, *van Sasse van Ysselt* en *van Rappard.* De heer *Menso* herinnert, dat de magt, om de ambtenaren van het openbaar ministerie te ontslaan, reeds bij de wet op de regterlijke organisatie aan den Koning is gegeven. De ondervinding heeft hem niet doen zien, dat de onafhankelijkheid dier ambtenaren daardoor eenigzins heeft geleden. Het voorstel strekt alleen, om aan art. 12 eene noodzakelijke uitbreiding en aanvulling te geven; eene uitbreiding, die hij wenschelijk beschouwt voor de maatschappij en voor de regterlijke magt zelve.

De heer *van Sasse van Ysselt* ziet niet in, dat het ontwerp ongrondwettig is.

De heer *van Rappard* is van hetzelfde begrip. Hij gaat den geest en de strekking van art. 184 der Grondwet na. Hij doet zien, dat de regter volgens dat artikel ten eenenmale onafhankelijk is van het staatkundig gezag. Twee groote waarborgen zijn hem tot dat einde verzekerd: 1°. de levenslange aanstelling, en 2°. dat zijn ontslag niet anders dan bij regterlijk vonnis kan plaats hebben. Maar die waarborgen zijn niet aan den procureur-generaal verleend. Reeds bij de wet der regterlijke organisatie is dit punt uitgemaakt. Uit de laatste alinea van art. 184 der Grondwet volgt, dat het ontslag der leden van het openbaar ministerie op eene andere wijze dan dat van de regters kan plaats hebben. Bij de wet nopens de Algemeene Rekenkamer is evenzeer het beginsel aangenomen, dat tot grondslag van dit wetsontwerp ligt, dat levenslange benoeming geene aanstelling tot den dood bevat, maar dat die benoeming op grond en uit krachte der wet, in bijzondere gevallen, kan vervallen. Eigenmatige afzetting komt niet te pas, maar zij kan wel overeenkomstig de wet geschieden. De Grondwet van 1814 heeft de aanstelling der procureurs-generaal aan den Souvereinen Vorst overgelaten, maar zwijgt van de wijze van hun ontslag, dat door dezelfde magt, die het regt tot aanstelling had, diende te geschieden. In den vorm van procederen, hoezeer dezelve omslagtig moge wezen, ligt echter een groote waarborg. Geen ontslag zal geschieden, dan na den Hoogen Raad gehoord te hebben. De procureur-ge-

neraal zal in zijne belangen worden gehoord. Bovendien is de minister grondwettig verantwoordelijk voor het besluit tot ontslag, dat hij mede onderteekent.

Tegen hebben het woord gevoerd, de heeren: *Gouverneur*, *van Rosenthal*, *Verwey-Mejan*, *Luzac*, *Cost*, *Jordens*, *Scheers van Harencarspel*, *Repelaer*, *Schooneveld* en *van Dam van Isselt*.

De sprekers oordeelen, dat men, door de aanneming van dit ontwerp, aan de Grondwet te kort doet, die een groot beginsel heeft gevestigd, dat namelijk de procureurs-generaal, even als de leden van de hooge regterlijke collegien, voor hun leven worden aangesteld. Zij meenen, dat die levenslange benoeming aanduidt, dat men onafzetbaar en onafhankelijk van de Regering moet zijn. Dat gewigtige beginsel der onafhankelijkheid van de procureurs-generaal moet gehandhaafd blijven. Daar dit het geval bij de voordragt niet is, achten zij zich gedwongen daar tegen te stemmen. Het ontwerp kan tot misbruiken, ja tot willekeurige handelingen aanleiding geven. De onafhankelijkheid der procureurs-generaal, door de Grondwet gewild, gaat, bij eene aanneming der voordragt, geheel verloren. Zij wordt veranderd door eene discretionaire magt, welke daarbij over hen aan de Regering gegeven wordt. Zij kunnen bij geene nieuwe wet bekrachtigen wat ongrondwettig is. Zij verlangen eene betere toepassing en verandering van art. 12 der wet op de regterlijke organisatie, maar eene verandering in eenen meer grondwettigen zin. Zij beroepen zich op het gezag van *van Hogendorp*, *Raepsaet* en anderen.

Z. Exc. de *Minister van Justitie* verdedigt de voordragt. De onafhankelijkheid der regterlijke magt, die in ons vaderland zoo hoog geschat en bij de Grondwet gewaarborgd wordt, zou juist lijden, indien er geene bepalingen bestonden, om regters, die voor de waarneming van hunne gewigtige bediening door ziekte te eenenmale ongeschikt waren geworden, wettiglijk te ontslaan. Tot daarstelling van die bepalingen strekt de tegenwoordige voordragt. Wat het hoofd bezwaar daartegen, de grondwettigheid, aangaat, het stelsel dezer voordragt is reeds in de wet van 1827 aangenomen. Het belang van den Staat, onafscheidelijk van eene gelijkmatige en krachtige handhaving der wet, van eenheid in alle regeringshandelingen, vordert gebiedend, dat het openbaar-ministerie een geheel en al afhankelijk zij van de Regering. De groote regtsgeleerde *Meijer*, en zoo vele anderen vóór en na hem, hebben deze waarheid te allen tijde met de bondigste redenen ontwikkeld.

In deze Kamer is, bij gelegenheid der beraadslagingen over de wet op de regterlijke organisatie, die stelling door 's ministers ambtsvoorganger op de krachtigste wijze ontwikkeld. De ministers hier te lande zijn verantwoordelijk voor de handhaving der wetten, hoe zou deze verantwoordelijkheid immer eenig gevolg kunnen hebben, indien zij zich moeten bewegen door middel van ambtenaren, die geheel stelfstandig kunnen handelen. Daaruit zou verwarring voortspruiten. Art. 184 waarborgt de procureurs-generaal alleen voor *willekeurige* afzetting, voor afzetting, gegrond op andere dan bij de wet vermelde redenen. De minister beschouwt hierna de stelsels van andersdenkenden ten deze, en grondt zich ook op de wet nopens de Algemeene Rekenkamer, ten aanzien van de bepaling omtrent het ontslag der leden, ofschoon, bij art. 200 der Grondwet van hunne levenslange aanstelling wordt gesproken. Dat voorbeeld is te opmerkelijker, om dat het van zoo jonge dagteekening is. Driemalen heeft de wetgever reeds zijne meening aan de grondwettige woorden: *voor het leven aangesteld* doen kennen, eu wel tweemalen omtrent den procureur-generaal. De minister meent dan ook, dat, indien al art. 184 der Grondwet voor eene tweeledige uitlegging vatbaar is, men zich veilig aan de vroeger verklaarde van Kamer en Koning kan houden; en dat men thans niet eensklaps ongrondwettig moest verklaren, wat in drie, op verschillende tijdstippen aangenomene wetten was aangenomen.

De heer *Luyben* verklaart, na de gehoorde rede des ministers, eenigzins van gevoelen te veranderen, bijzonder nadat Z. Exc. art. 119 der regterlijke organisatie in herinnering gebragt heeft. Hij zal thans voor het ontwerp stemmen.

De heer *Bruce* bestrijdt nog onderscheidene argumenten des Ministers en betuigt, op het slot zijner rede, zijn leedwezen over het gezegde des ministers, dat, behalve de Regterlijk magt en de Staten-Generaal, hij geene onafhankelijke ambtenaren kent. Hij meent, dat de Minister op een geheel onafhankelijk standpunt geplaatst is.

Z. Exc. de Minister antwoordt op dit laatste punt. Tot nadere uitlegging van hetgeen hij dienaangaande gezegd heeft, zegt Z. Exc., dat hij den Minister voor een afhankelijk ambtenaar beschouwt, doch dat hij niets behoeft te doen wat hij meent, dat tegen zijn' pligt strijdt, daar het aan hem zelven staat, om de onafhankelijkheid, waarin hij zich geplaatst ziet, elk oogenblik dat hij verkiest, te doen ophouden.

Ter stemming overgegaan zijnde, is het ontwerp *aangenomen* met eene meerderheid van *acht en twintig* tegen *drie en twintig*, en alzoo met *vijf* stemmen. Het ontwerp zal aan de Eerste Kamer worden verzonden.

Voor hebben gestemd de heeren: *van Bleijswijk*, *van Sasse van Ysselt*, *Tromp*, *van Tuyll van Heeze*, *Nederburgh*, *Star Busman*, *Snouck Hurgronje*, *van den Bosch*; *van der Gronden*, *Hinlopen*, *Druijvesteijn*, *van Rappard*, *Menso*, *Modderman*, *van Hoorn van Burgh*, *van Goltstein*, *Buma*, *Anemaet*, *Ingenhousz*, *de Backere*, *Backer*, *Luijben*, *Michiels van Verduijnen*, *Cornelie*, *Gockinga*, *van Akerlaken*, *den Tex* en *Gevers*.

Tegen hebben gestemd de heeren: *van Nagel*, *Gouverneur*, *Cost Jordens*, *Repelaer*, *Scheers van Harencarspel*, *Luzac*, *Brouwer*, *Schooneveld*, *Verweij Mejan*, *Romme*, *Uijtwerf Sterling*, *van Panhuijs*, *de Man*, *Euschedé*, *van Nes*, *van Rosenthal*, *Boreel*, *van Heeckeren*, *Bruce*, *Mutsaers*, *van Heloma*, *van Dam van Isselt* en *Rijckevorsel*.

Afwezig waren de heeren: *Corver Hooft*, *Warin*, *Hooft*, *Vegilin van Claerbergen*, *van Rechteren*, *Kniphorst* en *Petit*.

De vergadering wordt tot morgen ochtend ten elf ure gescheiden.

Van den 15*den*. In de Zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal van heden, is ingekomen een verzoekschrift van den heer *H. F. C. de Greuve*, voormalig kapitein bij de Koninkl. Nederlandsche artillerie, daarbij verzoekende, om, overeenkomstig het laatste gedeelte van art. 175 der Grondwet, hem vergunning te verleenen tot het voor den Hoogen Raad vervolgen van den Directeur-Generaal van Oorlog, wegens misbruik van gezag, naar aanleiding van de in zijn request ontwikkelde bezwaren en bepaaldelijk van art. 75, 76 en 105 der Grondwet.

Verzending aan de commissie tot de verzoekschriften, die verslag doet: I. Bij monde van den heer *Boreel:* 1°. op een adres van 14 leden der provinciale staten van Overijsel, die hunne bedenkingen voordragen, ten aanzien van de aan de Kamer aan te biedene verordeningen, nopens het stem- en kiesregt en de bevoegdheid, om aan provinciale en plaatselijke besturen deel te nemen. Zij geven hun verlangen te kennen, dat geen burgemeester ten platten lande kiesbaar zal zijn, als lid der provinciale staten in het kiesdistrikt, tot hetwelk zijne gemeente behoort. Zij trachten aan te toonen, dat geene personen in de prov. staten dienen zitting te hebben, wier benoeming op hunne handelingen in de vergaderingen, van eenigen invloed zou kunnen zijn; — 2°. op een adres van *B. Camerlink*, gepensioneerd officier der infanterie, thans onderwijzer in de wis-, taal- en krijgskunde te Ermelo, bij Harderwijk, die een ontwerp aanbiedt, tot vermindering der staatsschuld. Hij beweert, dat door het aannemen en uitvoeren van zijn ontwerp, de financien des lands uit derzelver treurigen toestand gered en de drukkende lasten van den middenstand verligt zullen kunnen worden.

II. Bij monde van den heer *Menso:* op een adres van 20 veenlieden in Zuid-Holland, die hunne bezwaren voordragen tegen den accijns op den turf, en die de afschaffing van die belasting verlangen.

Al deze verzoekschriften zullen, overeenkomstig het voorstel der commissie, ter griffie worden nedergelegd.

Daarna wordt de openbare vergadering gescheiden en dezelve veranderd in eene zitting met geslotene deuren.

Zitting met geslotene deuren. De beraadslagingen worden geopend over het voorstel van den heer *Schooneveld*, strekkende tot wijziging der artikelen 91 en 93 van het reglement van orde der Kamer, waarbij bepaald werd, dat over de adressen aan den Koning in comité generaal zal worden beraadslaagd.

De heer *van Heeckeren* spreekt tegen het voorstel en beroept zich daartoe hoofdzakelijk op den beperkten zin van art. 109 der Grondwet, dewijl alleen die zaken voor openbare behandeling geschikt zijn, waarbij het publiek wezenlijk belang heeft, gelijk wetten. Hij noemt het voorstel *ontijdig*, daar het Reglement van Orde slechts sedert 4 maanden in werking is.

De heer *Snouck Hurgronje* zegt, dat het voorstel eene verkeerde strekking heeft. Men beschouwt art. 91 en 93 verkeerd, want men miskent het verband van die artikelen met art. 56 2de alinea. Hij beweert, dat nooit over eenig adres in het openbaar moet worden beraadslaagd.

De heer *van Golstein* verdedigt het voorstel in het breede. Hij wederlegt het gevoelen van hen, die uit de plaatsing van art. 109 en de afdeeling over de wetgevende magt redeneren tot de beperkte uitlegging van hetzelve, door dat evenzeer over de begrootingswetten in de openbare vergadering wordt beraadslaagd.

De heer *van Dam van Isselt* heeft mede het voorstel verdedigd, waarop de heer *Schooneveld* eindelijk in het breede zijne denkbeelden hieromtrent heeft ontwikkeld, ten betooge, dat de strekking van art. 109 der Grondwet, was zoo algemeen mogelijk, en er geene uitzonderingen op mogten worden toegelaten.

In hoofdelijke omvrage gebragt, is het voorstel *aangenomen* met eene meerderheid van 26 tegen 23 stemmen.

— In de zitting van de Eerste Kamer der Staten-Generaal van gisteren is ingekomen het ontwerp van wet, houdende eene nadere tijdsbepaling voor de wettelijke verbindende kracht van het tarief van justisie kosten en salarissen in burgerlijke zaken. — In hare zitting van heden heeft de Kamer dat ontwerp *aangenomen*. Voorts is bij haar ingekomen het ontwerp van wet, bepalende de verandering van art. 12 der wet op de Regterlijke Organisatie en het beleid der justitie. Dat ontwerp is, ter overweging, aan de afdeelingen verzonden.

— Bij koninklijk besluit van 11 December jl., is bepaald, dat de Belgische wetten en verordeningen op het stuk der maten en gewigten, nog in werking zijnde in het hertogdom Limburg, met 1 Januarij 1843 zullen ophouden van kracht te zijn, om door de Nederlandsche vervangen te worden, met dien verstande nogtans, dat de termijns-bepaling voor de invoering der vochtmaten voor den handel in het groot, en die voor de invoering van het nieuwe en het in gebruik laten van het oude vaatwerk, respectivelijk omschreven bij de Koninklijke besluiten van 19 April 1832 (*Staatsblad no.* 12) en van 31 December 1834 (*Staatsblad no.* 75), nader door Z. M. zullen worden geregeld.

— Door den Minister van Financien is ter algemeene kennisse gebragt:

1°. Dat het bedrag der uitgegevene schatkistbilletten op den eersten dezer bedroeg *f* 5,981,100.

2°. Dat onder dit bedrag de volgende schatkistbilletten begrepen waren, welke door de houders verzuimd zijn een jaar na derzelver uitgifte te ontvangen, en waarop dus de eventuele aanbieding tot aflossing ten kantore van den Agent van het ministerie van financien te Amsterdam, niet meer dan twaalf maanden renten kunnen betaald worden, te weten: Uit de creatie van 1 Mei 1841, no. 1502, groot *f* 100. Uit de creatie van 1 November 1841, nos. 1368 en 1369, ieder groot *f* 1000, nos. 40 à 44, 47 à 50, 129 à 130, 133 à 138, ieder groot *f* 100.

— Men verzekert, dat in de volgende week de ontwerpen van wet, uitmakende de staats-begrooting voor de jaren 1844 en 1845, aan de Tweede Kamer zullen worden aangeboden. Men verneemt dat de wets-voordragten niet dadelijk het onderwerp der overwegingen van de Kamer in de afdeelingen zullen uitmaken; maar dat dit eerst geschieden zal na de hervatting van de werkzaamheden der Kamer na de nieuwejaars-vacantie.

— Men wil weten, dat de plegtige opening van de te Delft gevestigde Koninklijke Akademie, Woensdag den 4 Januarij 1843 zal plaats hebben, en dat die plegtigheid onder anderen zal worden vereerd met de hooge tegenwoordigheid van Z. M. den Koning en van den Beschermheer dezer inrigting, Z. K. H. den Prins *van Oranje*.

Van den 16*den*. Heden avond ten 7 ure is alhier aangekomen Z. M. de graaf van Nassau, vergezeld van Hoogstdeszelfs gemalin, en in het Paleis in het Noordeinde afgestapt.

Van den 17*den*. Heden heeft de Eerste Kamer der Staten-Generaal de voordragt van wet tot wijziging van art. 12 der regterlijke organisatie verworpen.

— Gisteren avond overleed alhier de Ed. Achtb. heer burgemeester dezer residentie, de heer *L. C. R. Copes van Cattenburch*, ridder der orde van den Ned. Leeuw, Staatsraad in buitengewone dienst, aan de gevolgen van een hem dezer dagen overgekomen toeval. Hij was 71 jaren en had de betrekking van burgemeester gedurende 18 jaren vervuld. Hij heeft veel ter verbetering en verfraaijing van de residentie bijgedragen, gelijk zoo vele openbare inrigtingen en aanleggen van verschillenden aard getuigen. In 1821 was de heer *van Cattenburch* een der administrateurs bij de algemeene directie van ontvangsten. Zoowel in deze betrekking als in die van burgemeester der hofstad, welke hij vaak in moeijelijke oogenblikken vervulde, legde hij eene groote administratieve geschiktheid en kennis aan den dag.

LEEUWARDEN, *den* 19 *December*. Bij al de berigten, welke dit najaar van hier en elders zijn medegedeeld geworden omtrent den invloed, dien de zachte weersgesteldheid op den plantengroei heeft uitgeoefend, kunnen wij nu, uit het midden der maand December, nog voegen, dat de ongemeen zachte temperatuur der schoone dagen, waardoor deze wintermaand zich kenmerkt, zigtbaar werkt op de ontwikkeling van sommige soorten van kruiden, planten en boomen, waarvan onder anderen de kastanjeboom in den prinsentuin en op den weg naar de begraafplaats in groote en saprijke knoppen blijken geeft, en zich even als ware het Maart voordoet. Op de begraafplaats zelve merkt men die welige vegetatie insgelijks in velerlei gewassen op, waarvan sommige het voorkomen hebben als had men de nadering der lente spoedig te verwachten. In de laatste dagen heeft de thermometer op den middag, bijna bestendig tusschen 45° en 48° F. gestaan, en daalde des nachts zeer zelden tot 32°, zoodat het in deze maand des nachts ook veel zeldzamer vroor, dan zulks in de voorjaarsmaanden April en Mei veeltijds het geval is. Van daar die aangename temperatuur en schoone luchten, welke vooral op den avond van den 15 dezer aan den westelijken hemel, bij het ondergaan der zon, zulk een prachtig veelkleurig schouwspel vertoonde, dat het onvergetelijk zal zijn voor hen, die het genoegen hadden in de gelegenheid te zijn dit op te merken. — Deze gunstige weersgesteldheid is voor deze provincie van te meer belang, omdat, bij de bekende schaarschte van het hooi, het vee nu veel langer dan gewoonlijk in de velden kan vertoeven, zoodat men zelfs nu nog runderen in de weiden vindt; terwijl ook de prijs van het vee op dit oogenblik hooger is, dan men zulks in de lente kon verwachten. De landman, die in het vooruitzigt verkeerde van tegen den winter genoodzaakt te zijn, een gedeelte van zijn beslag te verkoopen, erkent dus dankbaar het even zeldzame als belangrijke voorregt van op zulk eene wijze in zijnen nood te gemoet gekomen te zijn.

— Bij besluit van den 11 dezer, no. 97, heeft Zijne Majesteit tot lid van het collegie van curatoren der hoogeschool te Groningen benoemd, den heer *L. N.* grave *van Randwijck*, gouverneur der provincie Drenthe, ter vervanging van wijlen den heer *Sypkens*.

— Zijne Majesteit heeft aan jhr. mr. *J. F. van Iddekinge*, op derzelver verzoek, een eervol ontslag verleend uit derzelver betrekking van burgemeester der stad Groningen.

MENGELWERK.

FRIESKE SANKJES.

Nadat de Heeren HALBERTSMA door hunne geestige lettervruchten zoo algemeenen lust en bijzondere genegenheid tot het lezen van Friesche verzen en verhalen bij het publiek opgewekt hebben, verdient elke poging om dien lust gaande te houden en die genegenheid nieuw voedsel te verschaffen, de aandacht der Friezen. Het verwondert ons daarom, dat het lieve bundeltje *Friesche Sankjes*, voor eenige maanden te *Leeuwarden* bij W. EEKHOFF in het licht verschenen, en dat, keurig gedrukt, slechts 10 Cs. kost, tot dus verre nog niet meer algemeen bekend is. Het zijn twee jonge Friesche dichters, welke daarvan vervaardigers zijn, en die wij hopen dat eerlang, bij de uitgave van rijpere vruchten, hunne namen zullen bekend maken. Dat er gebrek bestond aan meerdere en nieuwe Friesche Liedjes, was lang erkend, en vooral aan de zulke, die, bij dichterlijkheid van uitdrukking, eenvoudige en natuurlijke zaken tot onderwerp hebben. Dit is nu geheel het geval met deze, daar een Kermiszang een Gezelschaps- en een Bruiloftslied, afgewisseld worden door Minneliederen, waarvan dat *Oan Regine* en *de Tofreden Feint*, door waarheid van voorstelling en naïveteit van uitdrukking, dichterlijke waarde hebben. Tot staving van dit gunstige oordeel, waarmede wij dit boekje zeer aanbevelen, willen wij het laatst bedoelde fraaije stukje hier als proeve mededeelen:

DE TOFREDEN FEINT.

Ik bin tofreden mei mijn lot,
Ik dwaen mijn wirk mei flijt,
In drieu mei greatme in eer de spot,
Dat jout yen dogs nin bijt.
Rint mijn forstân net bjustre fier,
Eak deroer klei ik net:
Faek haw ik folle mear plesier
As mannich wize het.

Ta 't wirk ha' 'k goeder noag forstân,
Ik bodsje dei oan dei,
Moarns gean ik sjongend' nei it lân,
Jouns kom ik blid der wei.
'k Bin iwrich, net ien ding slean 'k oer,
As 't kin, gean 'k neat foarby;
Eak kin ik nuwer mei uws boer,
Hy kibbet nea jin my.

Ik haw 't by him as bern oan huws,
Hy jout my ried en died;
'k Haw lok in wille by de ruws:
Sa'n libben smakket swiet.
'k Bin stees tofreden; by uws boer
Foartsjinje ik kost in klean,
Den sjit er noch what buws-jild oer:
What wol ik meer to lean?

Al haw ik mannig swiere dei,
Dat mei foar my nin kwea;
Nin ding is my nog ijn e wei,
Ik haw mijn friske lea.
As ik my jouns te ræsten lis,
Den slomje ik dalik ijn,
In dream dat SIBBEL by my is,
Dat 'k me oan hjar side fijn.

Stean ik wer op ijn de iere moarn,
Den bin 'k ta 't wirk bekwaem;
In sjong den faek op blide toan:
„*Ik haw de tsjepste faem!*"
In is de wike sa forroen,
Den sjong in sis ik sa:
„*Godtank! it is wer sneun-to-joun:*
Ik gean nei Sibbel ta!"

Den sit ik by hjar ta de moarn,
In sprek hjar oer mijn min,
Den kruwpt hja my sa freunlik oan
In aeit me om wang in kin.
Nin kening, ho onbidig great,
Ho rijk, ho luwsterfol,
Ho prachtig klaeid, ho heeg fen steat,
Der 'k den mei ruilje wol.

Den wit ik van mijn lok nin ein,
Den bin 'k sa ijn mijn skik;
Went sokken wille, sokken sein
Het nimmen oars as ik!
'k Bin dos tofreden mei mijn lot,
Ik dwaen mijn wirk mei flijt,
In drieu mei greatme in eer de spot,
Dat jout yen dogs nin bijt!

SCHOUWBURG TE LEEUWARDEN,

ONDER DIRECTIE VAN DEN HEER ROSENVELDT,
oud Lid en Eerste Komiek van den Koninklijken Schouwburg.

No. 6 in het Abonnement, uithoofde van het aanstaande Kersfeest, op Dingsdag den 20 December 1842: HET GEWETEN, beroemd Tooneelspel in 5 Bedrijven door *Iffland*; dit uitmuntend Tooneelspel, zijnde het beste van's mans werken, waarin de Heer *Hartmans* de rol van *Talland* zal vervullen, welks uitvoering het kunstminnend Publiek, aan het meesterlijk talent van wijlen den beroemden Tooneelkunstenaar *Evard Bingleij*, op de treffendste wijze zal herinneren. Na hetzelve: WILLEM VAN FOCQUENBROCH of DE AMSTERDAMSCHE REDENRIJKERS, Blijspel met Zang.
Aanvang ten half zeven ure.

*** Getrouwd:
Harlingen, J. H. VIERSEN, *van Franeker*, en
den 8 December 1842. T. V. KOUDENBURG.

LEEUWARDEN, den 14 December 1842. Getrouwd:
F. DE HOO, *van Leeuwarden*, en
R. S. SIJBEDA, *van Menaldum.*

*** Getrouwd:
Leeuwarden, Mr. E. DE WENDT BARON VAN SIJTZAMA, en
den 15 December 1842. Jonkvrouwe R. HERINGA CATS.

*** Getrouwd:
Oldeboorn, E. MEIJER, en
den 18 December 1842. J. M. BOTTEMA.

*** Heden verloste van een Zoon CICILIA NAUTA, Echtgenoot van
Dockum, den 8 December 1842. J. G. PRELLER.
Eenige kennisgeving.

*** Heden morgen verloste zeer voorspoedig van een welgeschapen Zoon, ANTJE C. BINSMA, geliefde Echtgenoot van
Wommels, DOUWE J. ZIJLSTRA,
den 13 December 1842. *Mr. Verwer.*

*** Heden verloste van een' welgeschapen Zoon, S. F. KLAVER, geliefde Echtgenoote van
Dockum, den 14 December 1842. A. POSTHUMA, *Apoth.*
Eenige kennisgeving.

*** Heden beviel van een' Zoon, Vrouwe J. HUBER, geb. VAN BEIJMA, geliefde Echtgenoote van
Leeuwarden, den 15 December 1842. MR. J. L. HUBER.

*** Mijne Echtgenoot JACOBA DE JONG, beviel heden voorspoedig van eene DOCHTER.
Dronrijp, den 15 December 1842. J. DE VRIES, *Onderwijzer.*

FRANEKER, den 18 December 1842. Heden namiddag ten drie ure, verloste van een' Zoon J. POOK, geliefde Echtgenoote van
B. LOLCAMA.

*** Heden is mijne geliefde Echtgenoot H. TEN CATE, voorspoedig bevallen van eene welgeschapene DOCHTER.
Sneek, den 19 December 1842. DR. K. T. HALBERTSMA.

*** Heden overleed alhier, in den ouderdom van ruim 41 jaren, mijne Dochter GEESKE PIERS MINNEMA.
Gorredijk, E. S. REINDERSMA,
den 8 December 1842. Wed. P. M. MINNEMA.

*** Onze waarde en beminde Vader en Behuwdvader GERBRANDUS PETTINGA, overleed heden, na eene langdurige ongesteldheid, in den gezegenden ouderdom van 75 jaren en 6 maanden. *Uit aller naam*,
Harlingen, den 13 December 1842. M. G. PETTINGA.

*** Heden ontsliep tot onze diepe smart, ons eenigst Zoontje JAN WILLEM ANDRIES, in den zoo jeugdigen leeftijd van slechts *een en een half jaar.*
Strekkende deze zoo wel tot bijzondere als algemeene kennisgeving.
Damwoude, D. T. NOTTEN.
den 12 December 1842. R. J. NOTTEN, geb. HALBESMA.

*** Onze jongste lieveling OBE, die de Hemelsche Vader ons voor zes weken schonk, nam Hij heden tot onze diepe smart, weder tot Zich.
Arum, J. IJPMA.
den 15 December 1842. F. GALAMA.
Eenige kennisgeving.

*** Mogt ik mij met mijne geliefde Echtgenoote ANTJE DIRKS KOOPMANS, voor 8 dagen verblijden, in de geboorte van eenen Zoon, thans is deze blijdschap voor mij in de gevoeligste droefheid veranderd; daar het der alwijze Voorzienigheid heden behaagde, deze mijne teedergeliefde wederhelft, in den ouderdom van 28½ jaar, door den dood van mijne zijde en die mijner beide lievelingen te rukken.
Slechts ruim 5 jaren mogt ik met haar de genoegens van eene gelukkige echtvereeniging smaken.
Zij ontsliep, gelijk zij leefde, zacht, kalm en Christelijk.
De gedachte hieraan alleen kan mij bemoedigen bij dit voor mij zoo treffend verlies.
Vrouwen Parochie, den 14 December 1842. A. W. SLIM.
Eenige kennisgeving.

*** Heden overleed tot onze droefheid, onze waarde Vader, REINDER DIRKS DE JONG, in leven Kastelein op Kamstraburen alhier, in den ouderdom van ruim 76 jaren.
Leeuwarden, H. T. VEENING.
den 15 December 1842. *Uit aller naam.*

*** Heden overleed ons jongste Zoontje PETERUS JOHANNES, in den ouderdom van ruim vier maanden.
Harlingen, H. A. LUNTER.
den 17 December 1842. T. E. LUNTER, geb. SCHRÖDER.

GRONINGEN, den 17 December 1842. Heden morgen overleed tot onze innige droefheid, ons eenigst Zoontje LAMMERT BEREND, in wiens bezit wij ons slecht 25 weken mogten verheugen.
B. L. SCHUITEMA.
L. JANSSEN.

De BOTER te Leeuwarden, den 16 December 1842, *f* 38,00 à *f* 41,00.
BOTERPRIJZEN, bedongen door het *FRIESCH GENOOTSCHAP van Proefondervindelijken Landbouw.*
LEEUWARDEN, Vrijdag den 16 December 1842: Puik Boter *f* 41,00.

PRIJS-COURANT DER EFFECTEN.

AMSTERDAM, den 17 December 1842.

NEDERLAND			Gebl.
Werk. Schuld 2½ pCt.	52¾	52½	52 7/16
Dito dito..... 5 „	101¾	101½	101 7/16
Amortis. Synd. 4½ pCt.	94	94½	94¼
Dito dito ..... 3½ „	77	77½	77¼
Handel-Maats. 4½ „	130	130½	130¼
O. I. Leening 5 „	99½	100	99¾
Aand. Rijn Spoorw....	90¾	91¾	91
Dito Haarlemmer......			
Dito Rotterdam.......			
Haarl. Meer ... 5 pCt.			
SPANJE.			
L.b. *Ard.* van 85 £ 5 pCt.	19	19½	19¼
Dito onbep. Stuk. 5 „	16¾	17	
Ardoins Coupon	19¾	20¼	20 1/16
Passive...............			

RUSLAND.			Gebl.
1798, 1816.... 5 pCt.	105¾	106	105⅞
1828, 1829.... 5 „	105½	106	105¾
1831, 1833.... 5 „			
Dito bij *Hope*.. 4 „	88¼	88½	88 5/16
Inschr. in Assig. 6 „			
Certifi. van dito 6 „			
AMERIKA ... .. 6 „			
Dito...... ... 5 „			
POLEN.			
Aand. met Lot. fl. 500 *f*	155	156	155½
OOSTENRIJK.			
Metaliek....... 5 pCt.	108	108¼	
Dito .... 2½ „	57¼	57¾	57½
W.-B. bij *G. & Co* 4 „	103¼	103¾	103½
BRAZILIE.			
Obl. te Lond. 5 pCt.			

Spanje 3 pct. 23½, ¼, 5/16; N. Portug. 32¼, ¼, ⅛; Rusl. 4 pct. bij *Stieglitz en C°.*, 88, ¼, ⅛; enk. Bl. Griek. 5, ½, ¼; dito £ 300, 4¼, ¼, ½; enk. dito Coup. 13/16; Columb. 14¾, 15¼, 15; Mexic. 31¼, 32, 31⅞; Peru 9, ½, ¼; dito Coup. 1 1/16.
In binnenlandsche fondsen was heden weinig handel en hebben meerendeels geen verschil in koers opgeleverd; 5 pCts. Losrente O. I. Bezittingen waren iets williger; de stemming in Handelmaatschappij was een weinig flaauwer.
Spaansche fondsen zijn, ten gevolge der hoogere koersen van Londen en Antwerpen, williger geweest, bijzonder groote stukken, zoo ook de Coupons; Mexicanen en Portugal een weinig beter; de overige buitenlandsche waren prijshoudend.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS DER STAD SLOTEN, maken bij deze bekend, dat de VERPACHTING van de STADS MIDDELEN, bestaande in de doorvaart door de Langebrug buiten de Oosterpoort, binnen of doorvarende Tol, Schanzen en verdere aan de Stad behoorende middelen, eerstgemelde Brug voor den tijd van twee aaneenvolgende jaren, zal plaats hebben op het Raadhuis der Stad Sloten, op Dingsdag den 27 December 1842, des namiddags ten twee ure, op alsdan voor te lezene Conditien, die inmiddels ter Secretarie van gemelde Stad te vernemen zijn.
Sloten, *Burgemeester en Wethouders voornoemd*,
den 3 December 1842. J. H. TROMP.
Ter ordonnantie van dezelven,
O. RUARDI, *Secretaris.*

AANBESTEDING.

Op Dingsdag den 27 December e. k., des namiddags ten vijf ure, zal, ten huize van *Wilkeshuis*, in het Heeren Logement in het Zaailand te Leeuwarden, publiek worden aanbesteed: Het doen van het jaarlijksch ONDERHOUD, benevens eenige HERSTELLINGEN en VERNIEUWINGEN aan het RITSKE BOELEMA GASTHUIS te Leeuwarden.
In genoemd Logement zal een Bestek ter lezing liggen; terwijl dagelijks, des namiddags tusschen 1 en 3 ure, inlichtingen te bekomen zijn bij den Architect T. ROMEIN, te Leeuwarden. *Namens de Voogden*,
G. L. FEIJENS, *Penningmeester.*

De Notaris A. HAAGSMA, te Wommels, zal, ten verzoeke van den Heer S. W. HOEKSTRA, aldaar, op Woensdagen den 28 December 1842, provisioneel en den 4 Januarij 1843, finaal, telkens namiddags ten 3 ure, ten huize van *W. L. de Roos*, te Wommels, publiek verkoopen:
Een perceel GREIDLAND, onder Wommels, kadastraal bekend in sectie F. van die gemeente onder no. 143*a*, voor 66 roede 70 el, belast met 10 stuivers 8 p. Dijkschatting; in gebruik bij den eigenaar *Jacob H. Kamstra*; te aanvaarden den 5 Maart 1843.

MR. H. P. WICHERS, Notaris te *Leek*, gedenkt, ten verzoeke van de Erven wijlen JAN SIPS WATTEMA en Vrouw, in leven Ehelieden, Landbouwers in de *Westerhorn*, onder *Lutjegast*, op Zaturdag den 31 December eerstkomende, des voormiddags ten 11 ure, ten huize van den Kastelein *L. J. Kazemier*, te *Elbersburen*, publiek te veilen en verkoopen:

1. Eene BOEREN BEHUIZING en SCHUUR, get. no. 3, met de daarbij behoorende BEKLEMMING van ruim 20 bunder kostelijk GROEN- en BOUWLAND, staande en gelegen op het Dorp onder *Grootegast*, en wel aan de Trekvaart, nabij *Stroobos*, doende jaarlijks op Midwinter aan den Heer Mr J. G. GEERTSEMA, te *Groningen*, tot huur de som van *f* 150, en aan de Kerk te *Grootegast f* 3.
2. Een HUIS en ERF, get. no. 2, met ongeveer 50 roede EIGEN LAND, mede aldaar.
3. 6 Bunder 41 roede 50 el EIGEN GROEN- en BOUWLAND, gelegen op *Hilmahuis*, onder *Visvliet*, en zulks in perceelen.
4. De VASTE en ALTOOSDURENDE BEKLEMMING van 1 bunder 60 roede 40 el BOUWLAND, mede aldaar, doende jaarlijks op Midwinter aan den Heer FERINGA, *te Augustinusga*, tot vaste huur, de som van *f* 16.
5. De VASTE en ALTOOSDURENDE BEKLEMMING van 5 bunder 88 roede 71 el BOUWLAND, gelegen in de *Westerhorn*, bij *Sappema-til*, onder *Lutjegast*, doende jaarlijks op Midwinter tot vaste huur aan den Heer BROOS, te *Groningen*, de som van *f* 70.
6. 2 Bunder 29 roede 20 el EIGEN BOUWLAND, mede aldaar.
7. 1 Bunder 50 roede EIGEN BOUWLAND, gelegen in de *Westerhorn*, onder *Grijpskerk*.
8. 4 Bunder 90 roede 70 el EIGEN LAND, gelegen ten Zuiden van de Trekvaart onder *Lutjegast*.

Voorts zal door DENZELFDEN NOTARIS, en ten verzoeke als boven, op Woensdag en Donderdag, den 28 en 29 December eerstkomende, ten sterfhuize van wijlen JAN SIPS WATTEMA en Vrouw, in de *Westerhorn*, telkens des voormiddags ten half tien ure te beginnen, publiek, op gewone Boelgoeds-Voorwaarden worden verkocht.
10 PAARDEN, 30 stuks HORENVEE, 22 SCHAPEN, 3000 Hokken ONGEDORSCHEN HAVER en BOONEN, plus minus 30 Voeren HOOI en STROO, 4 WAGENS, 4 PLOEGEN, 3 EGGEN, 3 AARDKARREN, 1 ROL, 2 WAAIJERS, en verdere BOEREN GEREEDSCHAPPEN; voorts KARN, TIENEN, MOLDEN en verdere MELKGEREEDSCHAPPEN; wijders KABINETTEN, KLOKKEN, TAFELS, STOELEN, IJZER, KOPER, TIN en AARDEWERK, BEDDEN met TOEBEHOOREN, en hetgeen verder ten dage van verkoop zal worden gepresenteerd. — Zullende op den eersten dag het Vee, de Granen en het Hooi worden verkocht.

Er wordt aan het geëerd Publiek bekend gemaakt, dat er een geregeld SCHIP zal varen van SEXBIERUM en PIETERSBIERUM op LEEUWARDEN visa versa, beginnende van af Donderdag den 22 December 1842, en bij gesloten water, zal de Post op de gewone dagen loopen. Provisioneel is de legplaats op het groot Schavenek bij de Weduwe *Levedag*, voor de Herberg Drinkerken, alwaar de goederen kunnen geadresseerd worden. De Beurtdagen zullen zijn des Donderdags, des voormiddags ten 11 ure, van Sexbierum, en des Vrijdags, des namiddags ten 2 ure, van Leeuwarden.

B. S. STELLINGWERFF, Kassier te Franeker, beveelt zich aan tot het incasseren van WISSELS, ASSIGNATIEN, ACCEPTATIEN enz., betaalbaar zoo wel binnen zijne woonplaats en omstreken, als elders in deze Provincie. Brieven franco.

Op tijd en plaats nader te bepalen, zal, door het ministerie van den Notaris J. C. KUTSCH, te Leeuwarden, eerstdaags worden geveild:

Eene moderne HEEREN HUIZINGE, letter C, no. 287, en grooten TUIN, bij den Ossekop te Leeuwarden, bestaande in diverse fraai behangene Kamers, Keukens, Zolders, Put en Regenwatersbakken, en zoo voorts; door den Hoog-Welgeboren Heer *E. L.* Baron *Rengers* wordende bewoond; den 12 Mei 1843 te aanvaarden.

Mr. C. WIERSMA, Notaris te Leeuwarden, zal, ten verzoeke van Mr. G. L. FEIJENS, Advocaat aldaar, op Woensdag den 21 December 1842, des morgens precies ten 10 ure, op den huize Oenema State, nabij Wijtgaard onder Wirdum, bij boelgoed, tegen gereed geld, verkoopen:

Eenen uitmuntenden Inboedel, bestaande in MEUBELEN en HUISGERADEN, als: 3 Ledikanten, 11 Bedden en Peluwen, Dekens, mahoniehouten Secretaire, dito Tafels en Stoelen, 1 Speelwerk, 2 Pendules, waarvan 1 met Speelwerk, 1 Spiegeltafel, 1 groote Spiegel met vergulden lijst, 1 Smijrnasch Tapijt, 1 Kagchel met toebehooren, 1 Kanapé, 1 Globe met kijker, 1 Weerglas, Schilderijen, 1 Linnenpers, 4 uitmuntende Jagtgeweren en Weitassen; wijders Stoelen, Tafels, Porselein, Glas, Blik, Koper en Aardewerk, en wat ten dage des verkoops meer te voorschijn zal worden gebragt.

De Goederen zullen kunnen worden bezigtigd op Dingsdag den 20 December, des morgens van 12 tot des namiddags 4 ure.

Finale Verkoop van LANDEN onder Betterwird en HUIZEN te Dockum.

De Notarissen G. W. POSTHUMA en Mr. A. VAN SLOOTEN, te Dockum, zullen, op Woensdag den 21 December e. k., 's avonds ten 6 ure, in na vermeld Logement, bij de finale toewijzing presenteren te verkoopen:

1. Eene STELPHUIZINGE cum annexis, op de Streek onder Aalzum.
2. Een BRAAKHOK en TUIN, aldaar.
3. Ongeveer 2 3/10 bunder GREIDLAND, onder Betterwird.
4. Ongeveer 73 roede BOUWLAND, aldaar.
5. Gelijk stuk GREIDE, aldaar.
6. Ongeveer 1½ bunder GREIDLAND.
7. Gelijk STUK, aldaar.
   Alles bij *Jochum Ozenga* in gebruik.
8. Eene hechte en sterke HEEREN HUIZINGE, voorzien van onderscheidene Vertrekken en eenen TUIN, staande en gelegen bij de Bonte Brug te Dockum.
9. Eene hechte HUIZINGE en LOGEMENT daarnaast, bestaande in Beneden- en Bovenvertrekken, door de Wed. *Wiedema* bewoond, met eene afzonderlijke WONING daarachter.
10. Eene HUIZINGE cum annexis, naast het 8ste perceel.

De Landen Sint Petri en de Gebouwen den 12 Mei e. k. te aanvaarden.

Waarop geboden is als: op 1°. *f* 1046, 2°. *f* 145, 3°. *f* 1194, 4°. *f* 324, 5°. *f* 440, 6°. *f* 836,50, 7°. *f* 836,50, 8°. *f* 2017, 9°. *f* 1765 en 10°. *f* 604.

Alles toebehoorende aan Mevrouw de Weduwe *van Balen*, te Dockum.

De Notaris A. R. VAN VOORST, te Gorredijk, zal, op Woensdag den 21 December 1842, des avonds ten 6 ure, ten huize van *Jan J. Oosterbaan*, Kastelein te Gorredijk, tegen genot van verhooggeld, finaal presenteren te verkoopen:

Eene ruime KOOPMANS HUIZINGE, no. 85, bestaande in een groot Voorhuis, Voorkamertje, Middenvertrek, Achterkamer, Achterhuis en verdere gerijfelijkheden, met BLEEKVELD, op eenen aangenamen stand staande en gelegen aan de Zuidoostzijde van de Dubbele Straat te Gorredijk; hebbende een zeer fraai uitzigt over den Rijdweg naar Beetsterzwaag en elders; bij *Cornelis de Vries*, als huurder in gebruik, tot 12 Mei 1843, alsdan vrij te aanvaarden, in eigendom behoorende aan *H. Sterringa*; waarvan verdere inlichtingen zijn te vernemen ten Kantore van evengemelden Notaris.

Publieke Verkooping eener ZATHE en LANDEN te SCHUREGA.

De Notaris A. R. VAN VOORST, te Gorredijk, zal, op Donderdag den 22 December 1842, des avonds ten 5 ure, ten huize van de Wed. *Klaas R. Neef*, te Jubbega, finaal presenteren te verkoopen:

Eene ZATHE en LANDEN, met HUIZINGE, no. 27, SCHUUR, HIEMINGE, HOVINGE, BOOMEN en PLANTAGIE c. a., benevens de daarbij behoorende BOUW-, WEID- en HOOILANDEN, benevens HEIDEVELD, in eenen uitgang nabij de Compagnons Vaart en de Nieuwe Wijk, staande en gelegen te Schurega, kadastraal gemeente Mildam, sectie D, nos. 36, 38, 41, 46, 47, 120, 130, 139, 140, 140*a*, 147, 148, 1173, 1182, 1183, 1186—1201, 1216, 1217, 1222, 1223, 1228, 1229, sectie C, no. 1408, in het geheel groot 72 — „ — 80; in alles zoodanig zulks wordt bewoond en als huurder gebruikt door *Jacob Sijtzes Boek* en *Vrouw*, tot de gebruikelijke tijden in 1843, en alsdan vrij te aanvaarden.

PUBLIEKE VERKOOPING eener ruime HUIZINGE en florissante SMEDERIJ, 23 DECEMBER 1842, TE JOURE.

De Notarissen A. R. VAN VOORST, te Gorredijk, en R. DE JONG POSTHUMUS, te Joure, zullen, mede ten verzoeke van den Heer S. GEERTS, Zaakwaarnemer aldaar, op Vrijdag den 23 December 1842, des avonds ten 7 ure, ten huize van de Wed. *Zeverijn*, te Joure, publiek, bij finale toewijzing, presenteren te verkoopen:

Eene zeer ruime, florissante HUIZINGE en bij eene goede uitoefening een goed bestaan opleverende SMEDERIJ, waarin die affaire meer dan honderd jaren met veel voordeel *is en nog kan worden uitgeoefend*, met vrije STEDE en GROND, staande en gelegen aan de Tolhuisbrug bij het water, en tot de Smidsaffaire bijzonder geschikt aan de groote passagie te Joure, aldaar gequoteerd met no. 98, kadastraal sectie A, no. 76, in alles zoodanig als zulks door *Lolke IJ. Faber*, als mede-eigenaar wordt bewoond en gebruikt, tot den 12 Mei 1843, alsdan vrij te aanvaarden; waarop provisioneel geboden is de zeer geringe som van *f* 1193. Kunnende den koopprijs ten deele tegen eerste hijpotheek onbetaald worden gelaten.

PUBLIEKE VERKOOPING VAN EENE UITMUNTENDE EN EXTRA VRUCHTBARE *ZATHE* EN *LANDEN* TE ECHTEN.

De Notarissen A. R. VAN VOORST, te Gorredijk en A. BINNERTS, te Heerenveen, zullen, door het Ministerie van den eerstgenoemden, op Donderdag den 29 December 1842, des avonds precies ten 6 ure, ten huize van *Marten Jacobs Wind*, Kastelein bij Echtenerbrug te Delfstrahuizen, finaal presenteren te verkoopen:

Eene voortreffelijke vruchtbare en welgelegene ZATHE en LANDEN, met hechte en sterk voor weinige jaren nieuw gebouwde HUIZINGE, no. 3, SCHUUR, LIJTSHUIS, HIEMINGE, VUUR en groot VARKENSHOK c. a., benevens kostelijke HOOI- en WEIDLANDEN, alsmede eene oude GRAVERIJ, alles staande en gelegen aan den Rijdweg en nabij het Water te Echten en onder Oosterzee, kadastraal gemeente Oosterzee, sectie A, no. 515, 519, 904—909, 911—916, 920, 927, 928, 934, 935, 908*a*, sectie C, no. 6, 11, 12, 14, 15, 17, 18, 86—90, 118—122, 546—550, 552, 870, 1135, in het geheel groot 41.18,55, hebbende een belastbaar inkomen van *f* 441,81, in alles zoodanig als zulks thans door den mede-eigenaar *Jacob Jans Oord* wordt bewoond en gebruikt tot St. Petri en 12 Mei 1843 en alsdan vrij te aanvaarden; — terwijl Verkoopboekjes bij genoemde Notarissen zijn te bekomen.

Waarop provisioneel geboden is te weten: No. 1 *f* 1461. 2 *f* 2193. 3 *f* 2344. 4 *f* 1225. 5 *f* 1269. 6 *f* 1271. 7 *f* 1011. 8 *f* 730. 9 *f* 775. 10 *f* 200. 11 *f* 213. 12 *f* 200. 13 *f* 55. 14 *f* 101. 15 *f* 900. 16 *f* 233. 17 *f* 59. 18 *f* 145. 19 *f* 5. Te zamen *f* 14,390.

De Ondergeteekende, Arrondissements Deurwaarder wonende te Bolsward, beveelt zich door deze aan tot het doen van HUUR-OPZEGGINGEN van Vastigheden in het kanton *Bolsward* gelegen. Aangaven kunnen aan hem in persoon geschieden, op Weekmarktdagen: *te Bolsward* in het Logement *de Wijnberg*, en te *Makkum* in het Logement *de Prins*; zich dan aldaar bevindende bei de des voormiddags van tien tot één ure; overige dagen ten zijnen woonhuize *te Bolsward*.

J. J. KIJL,
wonende op den Grooten Dijlakker,
wijk C, no. 338.

De SCHIPPERS worden verwittigd, dat de VEENSCHEIDING voor de Scheepvaart WEDEROM IS GEOPEND.

De Notaris WIJMA, te Harlingen, zal aldaar, op Woensdagen den 21 en 28 December 1842, provisioneel en finaal, telkens des avonds ten 6 ure, in de Herberg de Ooijevaar, op regterlijke autorisatie, publiek veilen:

1. Eene wel ter nering staande WINKELHUIZINGE, aan de Voorstraat bij de Lammert Warnders Brug te Harlingen, bewoond door *W. Meijer*, wijk D, no. 28.
2. Eene WONING aldaar, aan Stads Vesten bij het Leeuwarder end, wijk G, no. 322.
3. Eene WONING aldaar, in de Hofstraat, wijk H, no. 5.
4. Eene WONING aldaar, in de Romastraat, wijk G, no. 120.
5. Eene WONING aldaar, in de Romastraat, wijk G, no. 123.
6. Eene WONING aldaar, wijk G, no. 124.
7. Een ledig PLEK GROND aldaar, wijk G, no. 125.

Alle perceelen den 12 Mei 1843 vrij te aanvaarden.

De Notaris WIJMA, te Harlingen, zal aldaar, ten verzoeke van den Heer J. RODENHUIS, als Strandvonder, op Woensdag den 21 December 1842, des middags ten 12 ure precies, in de Herberg *Benthem*, publiek verkoopen:

Ruim 10 lasten beschadigde GARST, uit de Lading van het Schip *de Goede Verwagting*, Schipper *W. A. de Boer*.

De Notaris C. J. JORRITSMA, te Sneek, zal, wat de 4de en 5de perceelen betreft ten verzoeke van Mr. H. HIDDINGA aldaar, op Donderdag den 22 December a. s., des avonds ten 7 ure, bij *G. J. de Ruiter*, te Sneek, *bij continuatie*, finaal verkoopen:

1. De HEEREN- en KOOPMANS HUIZINGE, met ERF en WERKPLAATS c. a., te Sneek, door den Heer *J. Vonk c. e.* bewoond. Staande op *f* 5223.
2. De WINKEL-HUIZINGE, aldaar, *het Zwolsche en Groninger Veerhuis* genaamd, bewoond door *Br. de Wolf*. Staande op *f* 1228.
3. De HUIZINGE aan het Bolwerk zuidkant aldaar, door *Tjerk Joustra c. s.* bewoond. Staande op *f* 726.
4. De ROG-, WEIT- en PELMOLEN, met WOONHUIZINGE, op den Stadswal, bij het Hoogend, aldaar. Waarop geboden is de geringe som van *f* 4700.
5. Eene hechte KOOPMANS HUIZINGE, alsmede PAKHUIS c. a., aan het Kleinzand aldaar, bij den eigenaar *Hobbe Wouda* in gebruik, benevens de WOONKAMER daar achter, verhuurd aan *T. Straatsma*. In 3 perceelen. Staande het 1ste op *f* 2075. 2de *f* 851. 3de *f* 429.
6. De HUIZINGE aan de Pol aldaar, *het Harlinger, Jorwerder en Franeker Veerhuis*, bewoond door *J. Bloemen*. Staande op *f* 1056.

Alles 12 Mei 1843, en het 4de pand bij overeenkomst ook eerder te aanvaarden.

DEZELFDE NOTARIS zal, ten tijde en plaatse gemeld, veilen en provisioneel verkoopen:

1. Eene moderne, gerijfelijke en uitmuntende, welonderhoudene HUIZINGE, waarin sedert vele jaren met het beste succes eene *Strohoedenmakerij* is en nog wordt uitgeoefend, staande en gelegen aan het Schapenplein op het neringrijkste binnen Sneek, geq. wijk 9, no. 8, door de eigenaren *A. Blinksma* en *Vrouw* bewoond.
2. Eene sterke en ruime HUIZINGE, staande en gelegen aan de westzijde van de Pol aldaar, geq. wijk 9, no. 48, door *IJ. van Akkeren* bewoond.

Beide 12 Mei 1843 te aanvaarden.

UITGESTREKTE BEZITTING.

De Notarissen A. ANDREÆ, te *Beetsterzwaag*, en A. R. ATTEMA, te *Wolvega*, zullen, door het ministerie van den eerstgenoemden, met toestemming der Arrondissements Regtbank, op Zaturdag den 24 December 1842, ten 3 ure na den middag, ten huize van *H. J. Tiesema*, op *Friesche Palen*, onder *Sijgerswoude*, bij de eindelijke toewijzing verkoopen:

EENE ZEER UITGESTREKTE BEZITTING, *HET VOORWERK* genaamd, gelegen onder *Sijgerswoude*, bestaande in eene ZATHE en LANDEN, *UITHOF* genaamd, met eene aanzienlijke partij EIKEN BOOMEN, vruchtbare BOUW- en WEIDLANDEN en uitgestrekte HEIDEVELDEN en vergraven en onvergraven HOOGE VEENGRONDEN, te zamen groot volgens kadastrale meting *ruim zes honderd twee en vijftig bunder*, gelegen *aan de Bakkeveenster Vaart*, waarnie eene wijk- of opvaart in deze bezitting loopt, welke geregtigd is tot vrijen uitvaart; met de daarbij behoorende Hooilanden, gelegen onder *Ureterp*, *Beets* en *Boornbergum*, te zamen groot *een en twintig bunder*; benevens eenige GRONDPACHTEN, ten laste van perceelen in genoemd Voorwerk en in de Wilp onder *Sijgerswoude*, te zamen jaarlijks beloopende *f* 94,12½; waarop buiten de Grondpachten, in perceelen geboden is *f* 18785.

ceelen bij Verkoopboekjes in het breede omschreven.

Te aanvaarden Sint Petri, 12 Mei en na het rispen der Vrucht in den jare 1843.

De Verkoopsvoorwaarden zijn te vernemen en Verkoopboekjes te bekomen bij den Notaris ANDREÆ.

Verhuring van eene Zathe en Landen, BIJ GESLOTENE BRIEFJES.

TE HUUR, gedurende den tijd van 5 aaneenvolgende jaren, in te gaan St. Pieter en 12 Mei 1843: Eene ZATHE en LANDEN, staande en gelegen te Tacozijl onder het behoor van den dorpe Sondel, groot 38 bunder 92 roede 60 el, alles Greidland.

De Condition liggen ter lezing ten Kantore van Mr. W. J. HEMSING, Notaris te Balk, bij wien de briefjes vrachtvrij, onder het opschrift: Bod op de Zathe en Landen te Tacozijl, zullen moeten worden bezorgd vóór of op den 20 December 1842.

De Koopman H. G. DE JONG, te Baard, gedenkt bij geslotene briefjes aan te besteden: Het BOUWEN eener STELPHUIZINGE, te Baard. Bestek en Condition zijn den 18 dezer bij W. V. TALSMA, te Baard te zien, terwijl nadere inlichtingen zijn te bekomen bij R. B. VELDMAN, aldaar. De briefjes moeten worden ingediend vóór of op den 9 Januarij e. k. bij den bovengenoemden.

J. DREIFUSZ, Gezigtkundige,

BRILLENMAKER en van verdere GEZIGTKUNDIGE WERKTUIGEN, heeft de eer aan het geëerde Publiek te verwittigen, dat hij alhier is aangekomen, en gelogeerd ten huize van de Juffers KELLER, in het Moriaanstraatje, no. 64.

NB. Bovengenoemde neemt de beschadigde Gezigtkundige Werktuigen aan tot volkomen herstelling.

Er wordt bij een Landmedicus, bij wien gelegenheid is vorderingen te maken, gevraagd een beproefd zedig fatsoenlijk, liefst Catholijken JONGELING, als BEDIENDE en LEERLING. Adres met franco brieven geteekend V. R. in den Wijnberg te Bolsward.

Wie een RAM vermist, kan denzelven weder terug bekomen bij J. N. KUPERUS, te Ritsumazijl.

Bij G. T. N. SURINGAR, *Boek- en Steendrukker* te Leeuwarden, komt heden van de pers de PROVINCIALE, zoogenaamde KANTOOR-ALMANAK *van Vriesland, voor het jaar* 1843. Houdende aanwijzing van het Personeel der verschillende Besturen, Collegien en Autoriteiten in deze Provincie, alsmede van Plaatselijke Inrigtingen, Commissien en Administratien; voorts (onder de Middelen van Vervoer) opgave van het vertrek, de aankomst en *legplaats* der voornaamste veer- en trekschepen, van stoombooten, diligences etc. Voorzien van een algemeen register en alphabetischen bladwijzer, benevens kalender en almanak voor dagelijksche aanteekeningen.

Bij denzelfden zijn almede gedrukt de van ouds gerenommeerde FRIESCHE ALMANAK MET ROODE LETTERS, *berekend op de poolshoogte van Leeuwarden* door ELTE MARTENS BEIMA, gelijk mede de bekende PLAK-ALMANAK *voor* 1843.

BOEKHANDEL, Boekbinderij en Liniëer-Fabrijk.

De Ondergeteekende sedert eenige jaren hier ter stede als BOEKBINDER en LINIËERFABRIJKANT werkzaam geweest zijnde, en laatstelijk Kantoor-Boekhandel daarbij uitgeoefend hebbende, is voornemens met 1º Januarij e. k. ook bepaaldelijk BOEKHANDEL uit te oefenen. Hij beveelt zich daartoe in de gunst van zijne Stad- en Landgenooten minzaam aan, en hoopt door eene accurate en spoedige bediening zich het vertrouwen zijner begunstigers waardig te maken.

Sneek, den 20 December 1842. W. COOL VAN BOKMA.

TER LEEUWARDER COURANTDRUKKERIJ.